

گزارشی از پشت پرده رژیم سعودی؛

مشاورانی که با عربستان ماندند

سید محمد میرزا محمدزاده

روزنامه نیویورک تایمز روز یکشنبه (سیزدهم آبان) در گزارشی با اشاره به شرکت‌هایی مشاوره‌ای که حتی پس از قتل خاشقجی حاضر به ترک قراردادهای خود در عربستان نشدند، با رونمایی از اسناد شگفت‌انگیز، پرده از اسرار پشت پرده این شرکت‌ها برداشته است و می‌نویسد: در یک مهمانی با حضور مدیران رده پایین، تنها دو خیابان پایین‌تر از کاخ سفید، مقامات سعودی، قراردادی را با شرکت بوز آلن همپتون، شرکت مشاوره‌ای معروف، امضا کردند تا این شرکت برای ارتقا سطح جنگجویان سایبری عربستان، کمک کند.

بر اساس این قرارداد، شرکت متعهد بود، «افق‌های وسیعی» را با بهبود مهارت‌های امنیت سایبری کارشناسان، پیش روی عربستان بگذارد. سعود القحطانی، یکی از مشاوران ارشد شاهزاده، در بیانیه رسمی که برای رسانه‌ها ارسال کرد، خود را ناظر این قرارداد معرفی کرد. ماه گذشته، پس از آنکه مقامات عربستان او را به قتل جمال خاشقجی روزنامه‌نگار سعودی، متهم کردند، از کارش اخراج شد. مقامات عربستان گفتند که قحطانی با ایجاد یک فضای خشونت‌آمیز، بستر را برای قتل ایجاد کرده بود. اما با وجود آنکه مرگ خاشقجی سرمایه‌گذاران سرتاسر جهان را تحریک کرد تا خود را از دولت سعودی دور نگه دارند، بوز آلن و رقبایش مک‌کینزی اند کمپانی و گروه مشاوره‌ای بوستن پس از آنکه نقش حیاتی در نگه‌داشتن شاهزاده محمد در قدرت بازی کردند، در کنار این دولت ماندند.

مشاوره‌هایی به نرخ جان مردم
علاوه بر مشاوره‌های معمولی همچون مشاوره‌های اقتصادی و کمک به جلا دادن به تصویر جهانی شاهزاده محمد، آنها تکالیف نامتعارفی را برای دولت سعودی بر عهده گرفتند. بوز آلن به آموزش نیروی دریایی سعودی پرداخت که هم‌اکنون محاصره یمن را بر عهده دارد؛ فاجعه‌ای که جان میلیون‌ها نفر را با گرسنگی تهدید می‌کند. شرکت مک‌کینزی نیز، گزارشی تدوین کرد که ممکن است به قحطانی در سرکوب مخالفان کمک کند. گروه مشاوره‌ای بوستن هم به موسسه شخصی شاهزاده محمد مشاوره می‌دهد.

این شغل پر درآمدی است، هر سه شرکت صدها میلیون دلار در پروژه‌های عربستان سعودی به جیب زدند. کاسبی مک‌کینزی در

سلطنت سعودی از دو پروژه در سال ۲۰۱۰ شروع شد و حالا در سال جاری به تقریباً ۵۰ پروژه رسیده است و همچنان در حال رشد است، عدد پروژه‌هایی که این شرکت از سال ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۶ برای عربستان سعودی انجام داده است، به ۶۰۰ می‌رسد. داده‌های مشاهده شده از سوی روزنامه نیویورک تایمز نشان می‌دهد که شرکت مشاوره‌ای مک‌کینزی در سال‌های اخیر در کل سلطنت سعودی ریشه دوانده تا به نهادهای دولتی همچون وزارت برنامه‌ریزی که از سوی برخی شهروندان سعودی «وزارت مک‌کینزی» خوانده می‌شود، دربار سلطنتی و همچنین مجموعه‌ای از شرکت‌های صنعتی در حوزه‌هایی همچون بانکداری، رسانه، ارتباطات، املاک و انرژی، مشاوره دهد. سال گذشته، شرکت مک‌کینزی، یک شرکت مشاوره‌ای مرتبط از لحاظ سیاسی در عربستان را خرید و ۱۴۰ کارمند این شرکت را به ۳۰۰ کارمند کنونی خود در منطقه اضافه کرد.

آموزش سرکوب مردم

ماه گذشته پس از آنکه مجله بریتانیایی تایمز از گزارشی رونمایی کرد که مک‌کینزی در آن منتقدان برجسته آنالین سلطنتی را معرفی کرده بود، این شرکت به صورت گسترده مورد محکومیت قرار گرفت. در این گزارش منتقدان از جمله خالد الکامل نویسنده منتقد سیاست‌های سعودی و عمر عبدالعزیز، شهروند سعودی که هم‌اکنون در کانادا اقامت دارد، با جزئیات به همراه عکس‌هایی از آنها، تشریح شده بودند.

نویسنده این گزارش، که به گفته مک‌کینزی محقق ساکت عربستان سعودی است، به صورت برجسته نوشته بود: عمر توثیت‌های منفی بسیاری در مورد موضوعاتی همچون فشارهای حکومتی و احکام سلطنتی منتشر کرده است. الکامل چندین توثیت منفی در ارتباط با فشارها دارد.

هر چند مک‌کینزی اعلام کرده بود که این گزارش برای مخاطبان داخل سازمانی تهیه شده بود، اما الکامل بعد از آن دستگیر شد و به گفته عبدالعزیز، دو برادر وی نیز به زندان افتاده‌اند. یک حساب کاربری با نام مستعار در توییتر نیز بسته شد و سر نوشت فردی که این اکانت را می‌گرداند در ابهام باقی ماند.

این سرکوب‌ها نشان‌های اولیه تدابیر سخت دولت سعودی برای متحل کردن انتقادهایی است که

بعد از قتل خاشقجی به اوج رسیده بودند. مک‌کینزی عنوان کرده که از احتمال سواستفاده اطلاعات تهیه شده از سوی این شرکت، «هراسان» شده است. در یادداشتی که این شرکت برای کارکنان سابق خود ارسال کرده، گفته است، محققانی که این تحلیل را در ماه ژانویه ۲۰۱۷، (دی - بهمن ۹۶) منتشر کرده هدفش تنها «ارائه روش‌هایی برای سنجش میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی و بازخورد» است.

یاران دیرینه بن سلمان

به گفته دو فرد آگاه، پس از آنکه شاهزاده محمد در سال ۲۰۱۵ به عنوان وزیر دفاع انتخاب شد، گروه مشاوره‌ای بوستن قراردادی را به منظور کمک به تعمیرات اساسی سیستم‌های تدارکات این وزارت‌خانه و همچنین بهبود مدیریت منابع مالی و نیروهای آن به امضا رساند. مسئولین رسانه سفارت سعودی در واشنگتن به ایمیل‌هایی که در این مورد سوالاتی را مطرح کرده بودند، پاسخ ندادند.

گروه مشاوره‌ای بوستن، به شدت در گیر طرح اقتصادی کشور با نام چشم‌انداز ۲۰۳۰ است که با هدف جداسازی اقتصاد عربستان سعودی از وابستگی به درآمدهای نفتی در حال انجام است. گزارش مک‌کینزی در سال ۲۰۱۵ نیز خطوط برجسته این طرح را ترسیم کرد.

در سال ۲۰۱۶، زمانی که مجله آمریکایی اکونومیست از شاهزاده در مورد تخمین نیاز سرمایه‌گذاری ۴ تریلیون دلاری برای تحول اقتصاد به هم‌اکنون پرسید، او فوراً این رقم را شش‌نواخت و گفت: این رقم را مک‌کینزی گزارش کرده است نه دولت سعودی. مک‌کینزی در بسیاری از مطالعات با ما مشارکت دارد.

کنفرانس ماه گذشته در ریاض سوی خود شاهزاده محمد حمایت شد، اهمیت عربستان سعودی را

بوز آلن به دولت سعودی برای برنامه ارائه کمک‌های بشردوستانه به یمن مشاوره داده است. اما این پروژه، موسوم به عملیات بشردوستانه جامع یمن، از دید گروه‌های امداد تلاشی غیر موثر است که موجب تخریب برنامه خودسازمان ملل متحد نیز می‌شود

پیش‌کشوتان آمریکایی در خدمت بن سلمان

ده‌ها کهنه سرباز آمریکایی برای عربستان سعودی، در موسسه بوز آلن، فعالیت می‌کنند. یکی از دریا سالاران بازنشسته که سابقه حضور در جنگ‌های منطقه را دارد، به افسران ارشد سعودی برای برنامه‌ریزی نظامی مشاوره می‌دهد. دیگران سوابق کشتیرانی دارند که می‌تواند برای آموزش سعودی‌ها در مورد اینکه چطور محاصره را پیش ببرند یا چطور از تجهیزات جنگی الکترونیک برای شناسایی و درگیری با رادارها و موشک‌های دشمن استفاده کنند، به کار آید.

سخنگوی بوز آلن عنوان کرد که کار این شرکت شامل آموزش در مورد نحوه محاصره یا استفاده از تجهیزات جنگی الکترونیک نمی‌شود. این سخنگو گفت که چنین کاری خارج از پارامترهای لیسانس تأیید شده شرکت است. سسوی دولت آمریکا برای همکاری با سعودی‌ها است.

بوز آلن همچنین به ارتش سعودی مشاوره می‌دهد؛ این شرکت برنده قراردادی بود که به پشتیبانی ارتش شامل نگهداری از تانک‌های آبراهام سعودی‌ها کمک کند.

در بیانیه‌ای از این شرکت آمده است که آنها برای تأمین جنگ عربستان علیه یمن اقدام نمی‌کنند و همواره با دولت آمریکا به منظور تأیید فعالیت‌هایشان همسو با سیاست خارج آمریکا و قوانین تجاری همکاری دارد. البته این شرکت عنوان نکرده که آیا سربازان و دریاوردانی که آموزش می‌دهد در محاصره یمن حضور دارند یا خیر.

ارتش آمریکا کمک‌های محدود اما مهمی به کمپین عربستان در جنگ علیه یمن برعهده داشته است که شامل سوخت‌رسانی به هواپیماها، اشتراک اطلاعات و اعزام کماندوهای ارتش به مرزهای یمن برای جانمایی و تخریب انبارهای موشک‌های بالستیک حوثی‌ها می‌شود. بوز آلن به دولت سعودی برای برنامه ارائه کمک‌های بشردوستانه به یمن مشاوره داده است. اما این پروژه، موسوم به عملیات بشردوستانه جامع یمن، از دید گروه‌های امداد تلاشی غیر موثر است که موجب تخریب برنامه خود سازمان ملل متحد نیز می‌شود.

این شرکت گفت: ما کنترلی بر روی اینکه چطور این طرح یا بخشی از آن مورد استفاده قرار گرفته است، نداریم. نقش بوز آلن اولین بار از سوی آژانس خبری حقوق بشری با نام IRIN معرفی شد.

بوز آلن، بعد از امضای قرارداد در ماه مارس (اسفند - فروردین) به منظور کمک به امنیت سایبری سعودی، به صورت مستقیم برای حفاظت از سیستم‌های وزارت‌های دولت وارد عمل شد و علت آن را «حملات سایبری مخرب در

کالورت جونز استاد دانشگاه مریلند که نقش مشاوره را در خاور میانه بررسی می‌کند می‌گوید: مشاوران عمدتاً حقیقت را تسلیم منافع و سودهایشان می‌کنند. آنها از اینکه حقیقت را بگویند، می‌ترسند؛ چرا که ممکن است قراردادشان فسخ شود

در گزارش مشاوره‌ای مک‌کینزی به عربستان، منتقدان از جمله خالد الکامل، نویسنده منتقد سیاست‌های سعودی و عمر عبدالعزیز، شهروند سعودی که هم‌اکنون در کانادا اقامت دارد، با جزئیات به همراه عکس‌هایی از آنها، تشریح شده بودند

شرکت‌های سلطنت «نامید. این شرکت همچنین دوره آموزش هک را در ایالات متحده برای آموزش مردم به منظور نفوذ به کامپیوتر برای کشف آسیب‌هایشان را برگزار کرد.

بوز آلن همکاری با سعودی در زمینه هک یا استفاده از برنامه‌های سایبر برای اهداف تهاجمی را رد کرد؛ اما کارشناسان سایبر عنوان می‌کنند که آموزش‌های دفاعی مشابه برای کشف آسیب‌پذیری‌ها یا حفاظت از شبکه‌های کامپیوتری، می‌تواند برای هدف قرار دادن دولت‌ها یا منتقدین مورد استفاده قرار گیرد.

خوش خدمتی با طعم دروغ

مشاوران ارشد، شامل شرکای این شرکت، می‌گویند که مک‌کینزی برای قضاوت فرهنگ و ارزش‌های مشتریان خود وارد این تجارت نشده است و بهترین راه برای بهبود سلطنت، مدرنیزه کردن اقتصاد و افزایش کارایی شرکت‌ها است. و به این ترتیب مک‌کینزی به جای عقب‌نشینی از عربستان، تجارت خود را در آن دو برابر کرد.

یکی از مشاورانی که در رده‌های بالای سلطنت خدمت کرده است می‌گوید: بیشتر شرکت‌های مشاوره‌ای خارجی نمی‌توانند فرهنگ محلی و اینکه چطور باید با مقامات دولتی هر کشور برخورد داشته باشند، را درک کنند و شکست می‌خورند و همین موضوعی است که شرکت‌ها از آن بهره می‌برند که منافعتشان حفظ شود. کالورت جونز استاد دانشگاه مریلند که نقش مشاوره را در خاور میانه بررسی می‌کند می‌گوید: مشاوران عمدتاً حقیقت را تسلیم منافع و سودهایشان می‌کنند. آنها از اینکه حقیقت را بگویند، می‌ترسند؛ چرا که ممکن است قراردادشان فسخ شود. همزمان با تصمیم بن سلمان برای تحول در کشور، کسب و کار، گروه مشاوره‌ای بوستن، مک‌کینزی و آلن رونق گرفت. به گفته سه مشاور که با سلطنت همکاری داشته‌اند، وابستگی او به خدمات مشاوره آنقدر زیاد است که شرکت‌های مشاوره‌ای افرادی را در دربار سلطنتی گمارده‌اند تا به سرعت به این نیاز پاسخ دهند. برخی از آنها گزارش کرده‌اند که از آنها خواسته می‌شود طی ۲۴ ساعت طرح خود را ارائه دهند. شاهزاده در برخی موارد از شرکت‌های مختلف می‌خواهد که طرح ارائه دهند و سپس آنها را با هم ادغام می‌کند. بسیاری از مشاورانی که پنج روز از هفته را در ریاض می‌گذرانند و آخر هفته به دیدار خانواده خود می‌روند، سال گذشته به دلیل بیرون گذاشتن آنها از هتل مورد علاقه‌شان ریتز-کارتون ناراحت شدند؛ در آن زمان هتل برای زندانی کردن متهمین به فساد مورد استفاده قرار گرفت.

میراث پدر قاچاقچی برای پسران دستگاه ال‌چاپو چطور می‌چرخد؟
خواکین گوزمن ال‌چاپو لوئرا، روز دوشنبه (چهاردهم آبان) به منظور انتخاب هیأت منصفه در دادگاه‌ایالتی بروکلین حاضر شد. او از ژانویه سال ۲۰۱۷ (آذر - دی ۹۵) در سلول انفرادی در زندان نیویورک به سر می‌برد.

در غیابش، پسران مورد علاقه او، ایوان آرشیوالدو گوزمن سالازار و جیسوز آلفردو گوزمن سالازار، اداره کارتل سینالوا را بر عهده دارند. آنها بی‌شک و تردید، روش زندگی ولخرجانه خود را در شبکه‌های اجتماعی به رخ می‌کشند. گوزمن از ۱۷ مورد اتهام جابجایی مواد مخدر، مبادرت به قتل و پولشویی اعلام برائت کرده است. و کلابه برایان کوگان، قاضی ایالتی هشدار داده‌اند، تا زمانی که پسران ال‌چاپو همچنان اداره کارتل را بر عهده دارند، جان‌شاهدانی که قصد شهادت دارند در خطر است و آنها ممکن است در پی تلافی برآیند.

در حالی که ال‌چاپو در زندان انفرادی محصور شده است، پسرانش اداره سلطنت مواد مخدر را در غیابش بر عهده دارند.

گفته می‌شود، سلطان مواد مخدر، خواکین گوزمن ال‌چاپو لوئرا، ۶۱ سال سن دارد. بر اساس نامه اخیر و کلابه آمریکا که قرار بود در دادگاه قرائت شود، پسران متهم همچنان اداره امپراطوری انتقال مواد را در دست دارند.

و کلابه همچنین به روزنامه نیویورک پست گفته‌اند که هیچ شکی نیست که متهم و کارتل او توانایی، منابع و انگیزه لازم برای آسیب رساندن به شاهدین مصمم به همکاری را دارند. حتی خانواده‌های آنها با وجود آنکه نقل مکان کرده‌اند در خطرند. یکی از مقامات سابق مبارزه با مواد مخدر در این رابطه گفت: این برادران در خشونت‌های شدیدی حضور داشته‌اند. آنها برای افراد ارتش کمین گذاشته‌اند و همچنان منابع لازم برای اقدام علیه شاهدین را در اختیار دارند.

گفته می‌شود که این دو برادر آموزش‌های لازم برای گرداندن تجارت را دیده‌اند. آنها پسران مارا یا الجاندرو یا سالازار هرناندز، همسر اول ال‌چاپو، هستند که در سال ۱۹۷۷ باهم ازدواج کردند. این دو نفر در مجموع سه پسر داشتند که سزار، پسر دیگر آنها، شش سال پیش کشته شد. ماه گذشته آلفردو گوزمن (پسر دوم) در لیست ۱۰ نفره خطرناک‌ترین‌های اداره مبارزه با مواد مخدر قرار گرفت. در سال ۲۰۰۹، برای جابجایی مواد در ایالت ایلینویز آمریکا علیه او اعلام جرم شد و برای اطلاعاتی که به دستگیری وی منجر شد، جایزه پنج میلیون دلاری تعیین شد. بر اساس گزارش‌ها هر دو برادر سبک زندگی بسیار لوکسی را برای خود برگزیده‌اند و زندگی ولخرجانه خود را با سبک زندگی پر زرق و برق خود در مکزیک، به رخ جهانیان می‌کشند. خواکین گوزمن لوئرا ملقب به «ال‌چاپو» قاچاقچی مکزیک‌سی بزرگ مواد مخدر و رهبر کارتل سینالوا بود. در سال ۲۰۰۳ و پس از دستگیری رقیبش «اوسیل کاردناس»، خواکین به بزرگ‌ترین تاجر مواد مخدر مکزیک تبدیل شد و طبق گفته‌های وزارت خزانه‌داری آمریکا وی از قدرتمندترین رهبران گروه‌های جرایم سازمان‌یافته قاچاق عمده مواد مخدر در جهان بود.

خواکین گوزمن لوئرا بزرگ‌ترین و جنایتکارترین شبکه تجارت مواد مخدر در دنیا را اداره می‌کرد. مجله «فوربز» از وی به عنوان یکی از ۶۸ نفر از پر قدرت‌ترین افراد جهان نام برده است. گفته می‌شود که کارتل «سینالوا» در ۴۰ کشور مختلف (از کشورهای قاره آمریکا گرفته تا اروپای شرقی و استرالیا و ژاپن و ایتالیا و پرتغال و اسپانیا و آلمان و چندین کشور آفریقایی) فعالیت می‌کند و واقع یک شرکت بین‌المللی است و علاوه بر تجارت مواد مخدری مانند کوکائین و ماری‌جوانا در تولید و فروش مواد مخدر مصنوعی و شیمیایی نیز دست دارد.

در تاریخ ۲۱ فوریه ۲۰۱۴ میلادی، خواکین گوزمن طی عملیات مشترک اداره مبارزه با مواد مخدر آمریکا، پلیس فدرال مکزیک و کماندوهای نیروی دریایی مکزیک در هتلی در شهر ساحلی مازلتان در مکزیک به دام افتاد. وی با اتهامات متعددی در رابطه با قاچاق عمده مواد مخدر به آمریکا شمالی و دیگر نقاط جهان روبروست و در صدر فهرست افراد تحت تعقیب در ایالات متحده آمریکا و مکزیک قرار داشت.